

Aan de leden van de vaste
commissie voor SZW

Datum : 13 oktober 2014
Onderwerp : Inkomensondersteuning AOW
Behandeld door : Ans de Rooij (aderooij@uniekbo.nl)

Geachte dames en heren,

De CSO, waarin samenwerken de Unie KBO, PCOB, NVOG en NOOM, heeft kennisgenomen van de Rijksbegroting 2015 van SZW. In verband met de inbreng van uw vragen over deze begroting, willen wij het volgende onder uw aandacht brengen.

Een van de belangrijkste onderwerpen in de begroting is de koopkracht. Ook dit jaar heeft de CSO koopkrachtberekeningen laten maken voor een groot aantal standaardhuishoudens van ouderen (met en zonder zorgvraag). Het betreffende rapport (NIBUD) treft u bijgaand aan. Ook in het jaar 2015 blijkt de koopkrachtdaling van ouderen hoger te zijn dan de percentages die in de begroting van SZW genoemd worden.

Voordat wij ingaan op de koopkrachtberekeningen gaan we eerst in op de cijfers in de Begroting van SZW.

Begroting van SZW

Uit de cijfers in bijlage 3 van de Begroting van SZW blijkt dat van de in de tabel opgenomen huishoudens alle AOW-ers er in koopkracht op achteruit gaan terwijl dat voor de 65-minners niet zo is (tabel B.3.1). Er wordt slechts één puntenwolk gepresenteerd waarin alle huishoudens zijn opgenomen. Deze puntenwolk zegt echter helemaal niets over de koopkrachteffecten van specifieke groepen van huishoudens.

Uit tabel B.3.2 blijkt dat 29% van alle huishoudens er op achteruit gaat. Voor de groep ouderen is dit percentage veel hoger, namelijk 44%. Daar komt nog bij dat deze cijfers maar een beperkt beeld geven omdat er met een beperkt aantal maatregelen rekening is gehouden. Zo zijn de bezuinigingen in de zorg niet meegenomen in de koopkrachtcijfers van het kabinet.

Het kabinet geeft aan dat circa 6% van de huishoudens met veel potentiële stapeling te maken kan krijgen. Voor een aantal groepen huishoudens is dit percentage echter veel hoger.

Pag. 1

Zo heeft 20% van de ouderen met een inkomen beneden modaal te maken met een stapeling van 4 of meer maatregelen (tabel B.3.3). Van de 75-plussers met een inkomen beneden modaal heeft zelfs 29 % te maken met een stapeling van 4 of meer maatregelen. De huishoudens met de laagste inkomens worden het zwaarst getroffen.

Uit tabel B.3.4 blijkt dat de impact van het afschaffen van de Wtcg en CER en de verhoging van het eigen risico op de koopkracht van alle groepen met een situatie van chronische ziekte heel groot is.

Nibud koopkrachtberekeningen ouderen

De uitkomsten van de koopkrachtberekeningen in opdracht van het CSO zijn onthutsend. Voor het zesde jaar op een rij daalt de koopkracht van ouderen. Bijgaand treft u een notitie aan over de koopkrachtontwikkeling van ouderen 2012 - 2014.

Van de ruim 50 huishoudens waarvoor het Nibud een berekening heeft gemaakt, zijn er slechts 3 huishoudens van wie de koopkracht (minimaal) stijgt. Alle andere huishoudens gaan er op achteruit.

Uit de cijfers blijkt dat de ouderen er gemiddeld meer op achteruitgaan dan 65-minners. Alleenstaande ouderen met een bruto inkomen van ongeveer € 24.000 (dus bij een volledige AOW en een aanvullend pensioen van € 10.000) gaan er 1,2% op achteruit. Oudere echtparen gaan er allemaal op achteruit. Ook hier is de koopkrachtachteruitgang van het echtpaar met een aanvullend pensioen van € 10.000 (totaal bruto inkomen van ongeveer € 29.500) het grootst (1,9%). Dit wordt veroorzaakt door de versnelde afbouw van de zorgtoeslag.

Ouderen met zorgkosten: daling tot 15%

De grootste pijn ligt bij de ouderen die zorg en ondersteuning nodig hebben. De bezuinigingen in de zorg hebben tot gevolg dat deze ouderen het meest getroffen worden. Zij leveren meer in dan de ouderen zonder zorgkosten. Alle ouderen met zorg gaan er in koopkracht op achteruit. De koopkrachtachteruitgang kan wel 4,8% bedragen. Dit als gevolg van het wegvallen van de Wtcg-korting op de eigen bijdrage van 33%.

Ook bij de ouderen die zorg nodig hebben zien we dat de koopkracht van de alleenstaande c.q. echtpaar met een aanvullende pensioen van 10.000 euro fors getroffen worden met een koopkrachtachteruitgang van 3,1% resp. 3,5%. Dit als gevolg van de versnelde afbouw van de zorgtoeslag.

Als de oudere ook huishoudelijke hulp heeft, die volgend jaar zelf betaald moet gaan worden, dan zien we koopkrachtdalingen van wel 10 tot 15 procent, als gemeenten niets doen aan compensatie.

Verzilveringsprobleem

Verhoging van heffingskortingen heeft voor huishoudens met een laag inkomen geen effect. Zij betalen immers geen of nauwelijks belasting. Uit de berekeningen blijkt dat deze huishoudens met een zorgvraag te maken hebben met het verzilveringsprobleem. Zij betalen te weinig belasting om de heffingskorting te kunnen verzilveren.

Tot slot

De CSO en haar achterban is zwaar teleurgesteld in dit kabinet. Ook dit jaar staan er in de diverse begrotingen veel maatregelen die specifiek ouderen treffen. Deze stapeling van maatregelen raakt vooral de ouderen met zorgkosten. Wij maken ons grote zorgen of gemeenten deze ouderen gaan compenseren voor het koopkrachtverlies dat zij hebben als gevolg van de kabinetsmaatregelen.

Wij vertrouwen er op dat u onze opmerkingen meeneemt bij het stellen van de vragen. Uiteraard te allen tijde bereid om een mondelinge toelichting te geven.

Hoogachtend,

H.M.E Cliteur
Directeur

Bijlagen:

- Notitie koopkrachtontwikkeling 2012 – 2014, CSO, 17 juli 2014
- Koopkrachtverandering van ouderen 2014-2015, Nibud, september 2014

cc. Minister Asscher van SZW